

Languages on this page:

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 12 oktober 2011

Utskriftsvänlig pdf-fil

[Läs mer idrottsociologi på idrottsforum.org](#)[Läs mer om idrott och genus på idrottsforum.org](#)[Läs mer idrottkritik på idrottsforum.org](#)

Det finns flera goda skäl att anlägga ett kritiskt perspektiv på idrotten. Ofta är det den i mångas ögon ohämmade kommersialiseringen, förmodligen mest påtaglig inom den internationella fotbollen, som får klä skott för den idrottskritiska forskningen. Ett annat, och på sätt och vis mer besvärande problem är intoleransen i förhållande till avvikelser från det majoriteten uppfattar som normalt, och det kan handla om allt ifrån kvinnor i typiska mansidrotter till etnisk bakgrund, hudfärg och sexuell läggning. Rasismen på fotbollsläktarna, till exempel, är utbredd. Homofobin är ett stort problem, och inte bara för homosexuella utan för alla som värnar de demokratiska värden som idrotten förväntas vila på och leva efter. På så vis är förekomsten av speciella tävlingar för hbt-personer, som Gay Games, ett sorgligt bevis på att idrottsvärlden inte kunnat handskas med den mångfald som numera karaktäriserar samhället och alla dess delar. Homofobin spelar en central roll i den amerikanske och numera Englandsbaserade idrottsociologen Eric Andersons senaste bok *Sport, Theory and Social Problems: A Critical Introduction* (Routledge). Vi gav boken till David Hoff, och fick den här underfundiga recensionen.

Kritisk idrottsociologi

David Hoff

Institutionen för socialt arbete, Linnéuniversitetet, Kalmar

*Eric Anderson***Sport, Theory and Social Problems: A Critical Introduction**

183 sidor, hft., ill.

Abingdon, Oxon: [Routledge](#) 2010

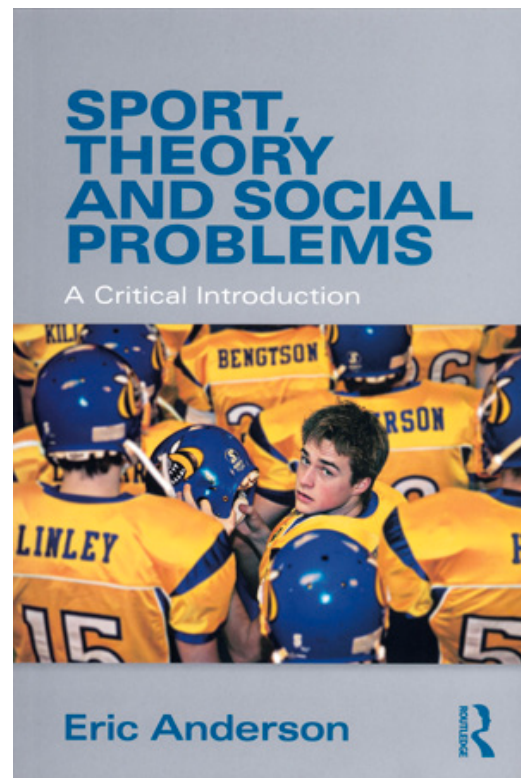
ISBN 978-0-415-57126-5

Eric Anderson, en amerikansk sociolog, delar ut en rejäl käftsmäll mot idrotten i sin bok *Sport, theory and social problems: A critical introduction*.

Huvudsyftet med monografen är att belysa ett antal sociala problem inom idrotten med hjälp av olika sociologiska och socialpsykologiska teorier – det vill säga så långt inget nytt under solen.

Problemområdena som analyseras i boken är heller inte nya. Frågorna handlar till exempel om idrott som en maskulinitetsdanande och disciplinerande aktivitet, om hur idrotten reproducerar klasstrukturer och marginaliserar kvinnor, och författaren belyser också homofobi. I boken diskuteras vidare hur våld (ofta manligt) och smärta har blivit naturliga ingredienser i idrotten, och vilka konsekvenser detta kan få utanför idrotten till exempel i form av mäns våld mot kvinnor i nära relationer. Boken innehåller även ett avslutande kapitel där författaren föreslår ett antal åtgärder med utgångspunkt i sin kritik.

Boken tar upp viktiga frågor, men de är inte nya. Det är istället författarens personliga förhållningssätt till problematiken samt strukturen och pedagogiken i presentationen som väcker läsarens intresse. Eric Anderson tar utgångspunkt i idrottens starka samhälleliga värden och i människors kärlek till idrott. Följande inledande meningar i boken säger mycket om bokens essens:

There is a good chance that you are reading this book because you love sport. If this is the case, you need to know that my aim is to help you divorce yourself from that love. First, I intend to introduce you to some valuable and easy-to-understand sociological theory. This is the easy part. However, I intend to use these theories (?) to change your mind about the so-called "good" (?) that you think sport brings to individuals and society. I highlight how damaging organized competitive teamsport can be.

Det finns mycket att säga om detta citat, inte minst från ett vetenskapligt perspektiv, men jag ska avhålla mig från det, och gå direkt in på den känsla det väckte hos mig. Känslan var: inte ännu en författare, som läst en introduktionsbok i sociologi, och som plötsligt blivit frälst, 'sett ljuset', och som måste plåga oss läsare med sina nyvunna uppenbarelser, det vill säga applicera sina rudimentära kunskaper i sociologisk teori på ett område som det redan skrivits hyllmeter om. Anderson klargör sin sexuella läggning (homosexuell), i relation till sin idrottsliga relativt framgångsrika karriär, bland annat som coach, och väljer homofobin inom idrotten som en lämplig problematik att ta avstamp i, och jag inser att jag till på köpet har att göra med person som vill använda sin nyvunna kunskap i en personlig vendetta mot idrotten, istället för en i vetenskaplig analys av densamma. Anderson berättar också för oss, med gott självförtroende – säkert stärkt av sin nya "lära", att han har ett unikt upplägg i sin presentation. Han inleder kapitlen med en berättelse från personer som han intervjuat (vinjett) – och analyserar sedan berättelsen, eller det problem som berättelsen ger uttryck för, med hjälp av sociologiska teorier. Det är knappast en unik presentationsform, men visst, ganska ovanlig är den (huruvida han har arbetat på samma sätt i sin forskning, det vill säga "induktiv", det förtäljer inte historien).

Jag läser vidare, utan större förhoppningar – inte för att inte problemen är relevanta och intressanta, utan av ovan nämnda skäl. Men, efterhand som jag läser, inser jag att Anderson lyckas övertyga mig om sin stil. Han lyckas förena en personlig närhet och känslsamhet, i relation till ämnena, med en nykter kritisk vetenskaplig analys. Han lyckas också använda de inledande vinjetterna (berättelserna) som belysande men kanske framförallt pedagogiska och tankeväckande exempel på de problem som sedan analyseras. Berättelserna ger kött på benen. Han lyckas också hålla fokus på de olika problemen, även om han är flexibel och eklektisk i sin teorianvändning. Presentationsformen är pedagogisk och tillsammans med det rakt igenom kritiska perspektivet ger den en tydlighet i framställningen. På det hela taget balanserar han väl på slak lina mellan (personlig) "involvering" och "distansering" ("involvement" vs. "detachment", se Elias 1987)), och mellan empiri och teori, samt även mellan olika teorier. Det kanske inte är så nytt, det som sägs, men det sägs på ett mycket engagerat och kraftfullt sätt.

Boken kan med fördel användas som grundbok i ämnet idrottsvetenskap; själv kommer jag att överväga att plocka in den som kurslitteratur vid Linnéuniversitetets socionomprogram på någon av kurserna i Idrott och socialt arbete. Den kraftfulla, engagerade och lite överpedagogiska stilen i boken gör att den också skulle kunna fungera som en idrottspolitisk debattbok, eller varför inte en diskussionsbok bland tränare och föräldrar hemma i idrottsklubben. Boken kan även läsas av forskare som vill få lite ny inspiration och tanka lite högoctanigt bränsle i form av engagerad, kreativ och kritisk analys av idrottsociologiska frågor (om man kan ha överseende med den något onyanserade synen på idrott som fenomen, den överpedagogiska stilen och den ibland lite från höften skjutande kritiken).

Referenser

Elias, Norbert (1987) *Involvement and detachment*. Oxford: Blackwell.

© David Hoff 2011.

 [Hitta bästa pris på boken hos Prispallen.se](#)

 [Kjøp boken fra Capris.no](#)

 [Sammenlign priser på bogen hos Pensum.dk](#)

 [Buy this book from Amazon.co.uk](#)

 [Buy this book from Amazon.com](#)